

Rachunek strat i zysków

Polska wobec bloku 3 walut

Co będzie z poz. stabilizacyjną?

Sprawa pożyczek francuskich w związku z dewaluacją franka francuskiego, będzie jak się zdaje, wyjaśniona w rozmowach polsko-francuskich, które niedługo mają być nawiązane.

Wczorajsza narada u Generalnego Inspektora Armii, w której brał udział p. premier Składkowski, wicepremier Kwiatkowski, dotyczyła tej sprawy oraz spraw naszej polityki finansowej. Należy zaznaczyć, że na rynkach finansowych, po zmianach, jakie w związku z dewaluacją franka musiały nastąpić, obecnie zauważyć można uspokojenie.

Wśród licznych zagadnień z tym związanych, wyśiwa się na czoło sprawa pożyczki stabilizacyjnej. Jak wiadomo, wypłata kuponów oraz należności przy wykupie pożyczki zabezpieczona jest w trzech walutach, to zn. w dolarach, frankach szwajcarskich i guldenach. Obecnie dolar i frank są zdewaluowane, zaś waluta guldenowa nie może być brana za podstawę jakichkolwiek obrotów, gdyż w Holandii wprowadzono ograniczenia dewizowe.

Wobec tego należałoby się o przeć na franku szwajcarskim, zdewaluowanym o 30 procent. Dałoby to Polsce zysk w wysokości około 120 milionów zł.

Nie od rzeczy będzie wyjaśnić, że zmiana systemu pieniężnego nie jest objęta pełnomocnictwami, czyli, że zmiany tej mógłby dokonać tylko Sejm i Senat, obecnie nie obradujące, czyli że musiałaby być zwołana nadzwyczajna

sesja izb ustawodawczych. A że tego zwołania nie ma, to sprawa jest na razie nieaktualna.

Co się tyczy pożyczek francuskich, które miały być udzielone Polsce, to należy przypuszczać, że wysokość ich będzie podwyższona tak, by wartość ich odpowiadała pierwotnie ustalonej wysokości w zlocie.

Zaznaczyć należy, że prasa pomniejsza znaczenie porozumienia

walutowego, podkreślając, że ostatecznie kursy walut nie są ustalone. Otóż zasadniczy krok do międzynarodowej stabilizacji walut, jest już za nami. Obecnie chodzi tylko o wykańczanie tego posunięcia, które być może nastąpi już na szerszych podstawach, to zn. po przystąpieniu do nowego bloku złotych innych państw, poza Anglią, Stanami Zjednoczonymi i Francją.

Nie będzie dewaluacji w Niemczech

Zamiast stabilizacji — chaos

Dr. Schacht o obecnej sytuacji walutowej

BERLIN, 30. 9. Dziś wieczorem odbyło się posiedzenie rady Banku Rzeszy, na którym prezes Banku Rzeszy dr. Schacht przedstawił pogląd Niemiec na sytuację walutową.

Na wstępie dr. Schacht sformułował życiwe stanowisko Niemiec wobec dążeń do poprawy gospodarczej świata.

— Stwierdzić jednak należy, że ubolewaniem, mówił dr. Schacht, że zarówno dewaluacja, dokonana przez Anglię i Stany Zjednoczone, jak i obecny krok Francji, za którym poszły Szwajcaria i Holandia, nie przyczyniły się do usunięcia niebezpieczeństwa w stosunkach międzynarodowych. Zniknął blok krajów o walucie złotej, który przynajmniej w pewnym zakresie zapewniał stabilizację. Nawet układ walutowy trzech mo-

carstw nie przewiduje wzajemnego stałego stosunku walut. W konsekwencji więc wzrosła niestalość w porównaniu ze stanem poprzednim. Poza Niemcami i trzema lub czterema krajami, nie ma w tej chwili na świecie waluty o zasadniczo stałej podstawie.

Omawiając dalej krok rządu francuskiego, mówca stwierdza, że Niemcy nie wierząc w prawdziwość skuteczność podobnych, nie skoordynowanych zarządzeń, są jednak dalekie od ich krytyki lub od stawiania jakichkolwiek przeszkód. Przeciwnie, bardzo by im zależało na powodzeniu zarządzeń francuskich, a w szczególności na przywróceniu pewności i swobody międzynarodowych obrotów płatniczych.

Dalsze słowa dr. Schachta skierowane były pod adresem tych

kół niemieckich, które wypowiedziały ostatnio życzenie wprowadzenia dewaluacji marki, spodziewając się po tym pewnych korzyści gospodarczych. „Nie będę z nimi polemizował” — mówił dr. Schacht. Chciałbym powiedzieć tylko jedno: system gospodarki dewizowej, której niedogodności czy braki zawsze uznawaliśmy, nie dałyby się usunąć jedynie przez dewaluację. Do stosowania tego systemu zmusza nas olbrzymi, powstały z niesprawiedliwości Wersalu, ciężar zadłużenia oraz trudności zaopatrywania się w surowce. Dopiero złagodzenie tego stanu rzeczy uczyniłoby zbędną niemiecką kontrolę dewiz.

Dzięki naszej gospodarce dewizowej mieliśmy przez cały czas trwania rządów narodowo-socjalistycznych stałą podstawę gospodarczą w naszej walucie i pod stałą tę utrzymamy. Ta olbrzymia, jednakowo doniosła dla wytwórcy i spożywcy, korzyść przeżywa wszelkie związane z gospodarką dewizową niedogodności.

BERLIN, 30. 9. Po ogłoszeniu deklaracji o stanowisku rządu Rzeszy wobec dewaluacji, dr. Schacht przyjął przedstawicieli prasy zagranicznej, dodając szereg dalszych uwag.

Zdewaluowanie waluty niemieckiej wprowadziłoby nie tylko niepokój w samych Niemczech, lecz większy jeszcze chaos w obrotach zagranicznych. Dlatego też rząd Rzeszy postanowił nie zmieniać w kwestii stabilizacji swej waluty.

Długi zagraniczne będą odbierane

We frankach pełnowartościowych

Senat uchwalił własny projekt ustawy walutowej

PARYŻ, 30. 9. (PAT.) Senat uchwalił 141 głosami przeciwko 125 całość projektu ustawy walutowej w brzmieniu, ustalonym przez komisję finansową senatu.

PARYŻ, 30. 9. Po 26-cio godzinnej debacie w izbie deputowanych kolejno uwaga społeczeństwa przeniosła się na obrady senatu.

Już w czasie obrad plenarnych, które rozpoczęły się o godz. 9-ej

rano, rząd musiał wysłuchać poważnych oskarżeń zarówno na temat polityki finansowej, jak i socjalnej. Oskarżenia te padały ze strony przedstawicieli opozycji, a także przedstawicieli wchodzącej w skład frontu ludowego partii radykalnej.

W godzinach wieczornych, po zakończeniu dyskusji ogólnej, senat przystąpił do głosowania nad poszczególnymi artykułami projektu ustawy finansowej rządu. Artykuły od 1 do 5-go zostały przyjęte w brzmieniu uchwalonym przez izbę deputowanych.

Dłuższą dyskusję wywołał natomiast artykuł 6-ty dotyczący płatności międzynarodowych, określonych we frankach złotych i zawartych przed ogłoszeniem powyższej ustawy. Otóż, w myśli tekstu, uchwalonego przez izbę, płatności te, o ile nie były wyrażone we frankach wymienialnych, nie miały być regulowane zgodnie z obowiązującym prawem, czyli we frankach zdewaluowanych. Tymczasem komisja finansowa senatu zaproponowała na to miejsce swój tekst, który brzmi, jak następująco:

„Nowe określenie franka nie stosuje się do płatności międzynarodowych, powstałych przed wydaniem obecnej ustawy, a oznaczonych we frankach złotych. W stosunku do tych płatności międzynarodowych, jednostka monetarna francuska zostanie określona zgodnie z prawem monetarnym, obowiązującym we Francji w okresie, w którym powstało zobowiązanie, będące podstawą płatności. Za płatność międzynarodową uważa się płatność, wynikłą na skutek kontraktu, przewidującego transfer pieniędzy z kraju do kraju”.

Popierając stanowisko komisji, zabrał głos sen. Dumont, oświadczając m. in., iż od roku 1927 Francja udzieliła pożyczek zagranicy mniej więcej na sumę 3 miliardów franków. „Czyżbyśmy mieli rozdawać podarki i dopuścić aby długi zaciągnięte we frankach pełnych, spłacano nam we frankach zdewaluowanych?”

PARYŻ, 30. 9. (PAT.) Artykuły 7, 8 i 9 projektu ustawy walutowej zostały przyjęte przez senat bez zmian. Do art. 10-ego za zgodą min. finansów uchwalono poprawkę, w myśl której do dnia 1 listopada 1936 Bank Francji działając na rachunek funduszu stabilizacyjnego będzie mógł nabywać od osób fizycznych i prawnych, mających siedzibę we Francji, złoto w sztabach lub monetach po cenie 1 frank za 65,5 miligramów złota 900-iej próby. Osoby, które nie skorzystają z tego prawa, obowiązane będą zadeklarować posiadane złoto w czasie od 1 do 15 listopada 1936. Minister finansów podkreślił, że w m. październiku ustępowanie złota Bankowi Francji odbywać się będzie bezimiennie.

Po uchwaleniu art. 10, 11 i 12 a przed przystąpieniem do dyskusji nad art. 13 bis, wszedł na trybunę premier Blum celem udzielenia pewnych wyjaśnień charakteru politycznego. Oświadczył on m. in., iż rząd nie może przyjąć odpowiedzialności za tekst senacki, który nie będzie przyjęty przez większość Izby Deputów.

Negus rezygnuje z walki

Pragnie porozumienia z Włochami

Oświadczenie delegata abisyńskiego w L. N.

GENEWA, 30. 9. (ISKRA) Delegat Abisynii wygłosił dziś na zgromadzeniu Ligi przemówienie, które wywołało zadowolenie, jako wyraz zmiany stanowiska negusa i pragnienie porozumienia się z Włochami.

Delegat Abisynii oświadczył, że nie wszedł na trybunę, aby raz jeszcze protestować przeciwko krzywdzie wyrządzonej jego narodowi. Celem, który sobie stawia, jest uratowanie ludzi i zapewnienie swemu narodowi niepodległej siedziby narodowej. Dla osiągnięcia tego celu cesarz jest gotów ponieść nawet największe

ofiary, rezygnując z praw, które gwarantowała Abisynii Liga Narodów.

Oświadczenie to komentowane jest w ten sposób, że negus rezygnuje z dalszej walki i pragnie zachowania pewnego ulamka swego cesarstwa, jako siedziby narodowej. Poza tym oświadczenie komentowane jest, jako chęć abdykacji ze strony negusa. Wobec zapowiadanej ofensywy włoskiej dla zajęcia nieokupowanych dotąd części Abisynii, życzenia negusa wydają się bardzo mało realne.

„Towarzysz” Browder

kandydat na prezydenta — aresztowany

TERRE HWUTE (stan Indiana), 30. 9. (PAT.) Kandydat komunistów na stanowisko prezydenta Stanów Browder został wraz z dwoma przyjaciółmi aresztowany przy wyjściu z podziur. Miejscowa policja oświadcza, że aresztowała Browdera, celem u-

niemożliwienia mu wygłoszenia zapowiadanej przemówienia. Towarzyszami Browdera są znani literaci Waldo Frank i Seymour Waldman.

Browder wystosował telegramy do prezydenta Roosevelta i gubernatora stanu Indiana, protestując przeciwko zachowaniu się policji.

Zajścia antyżydowskie w Zagórowie

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

POZNAN, 30. 9. W środę dnia 30 września rb. Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał odwołanie 42 członków Stronnictwa Narodowego, uczestników pamiętnych zajść antyżydowskich w Zagórowie, pow. konińskiego, które wydarzyły się w lutym r. b. W czasie tych zajść porożbijano szereg sklepów żydowskich. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia ujęto 46 uczestników, którzy odpowiadali za to przed Sądem Okręgowym w Kaliszu.

Sąd skazał 40 oskarżonych na karę od 1 roku do 6 miesięcy więzienia. Na obecnej rozprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu,

3-ch zostało uniewinnionych, a innym sąd karę zatwierdził, zawieszając ją na 3 lata.

Śniegi w Alpach

BERLIN, 30. 9. (PAT.) Z Bawarii donoszą o nadzwyczajnym obniżeniu temperatury. W Alpach pada śnieg. Na Zugspitze termometr opadł do 15 st. poniżej zera. Warstwa śniegu dochodzi do 40 cm. W górach wszędzie panują mrozy.

Z niektórych miejscowości bawarskich donoszą już o uprawianiu sportów zimowych.

Po ustąpieniu p. Lestera

Polak komisarzem Ligi w Gdańsku?

Współpraca polsko-francusko-angielska w sprawach gdańskich

Akcja dywersyjna komisarza Litwinowa

GENEWA, 30. 9. Rada Ligi przeprowadziła na dzisiejszym posiedzeniu rekonstrukcję składu „Komitetu 3-ch dla spraw gdańskich”. — Z komitetu ustąpiła Portugalia, której kadencja w Radzie Ligi dobiegła końca, a na jej miejsce powołana została Szwecja.

Wobec tego w komitecie zasiadać będzie obecnie obok min. Delbosa i min. Edena szwedzi minister spraw zagranicznych dr. Sandler, Komitet 3-ch rozpatruje obecnie ostatni raport p. Lestera o sytuacji wewnętrznej w Gdańsku.

W sprawach gdańskich, które są obecnie omawiane w Genewie, istnieje stały, bardzo bliski kontakt pomiędzy ministrem Beckiem a ministrami Edenem i Delbossem.

GENEWA, 30. 9. Krążące od wczorajszego wieczora pogłoski o bliskiej zmianie na stanowisku Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku, uzyskały dziś rano potwierdzenie. Na tajnym posiedzeniu Rada Ligi Narodów postanowiła w zasadzie, że Wyso-

ki Komisarz Ligi w Gdańsku p. Sean Lester obejmie stanowisko zastępcy sekretarza generalnego Ligi p. Avenola, opróżnione przez mianowanie p. Azcarate, dotychczasowego zastępcy, ambasadora Hiszpanii w Londynie. Pan Lester ma być w ten sposób wyróżniony.

Senat gdański zerwał w ostatnich miesiącach wszelkie stosunki z komisarzem Lesterem, nie odpowiadając na jego noty i protesty a biura komisarza i jego osobę poddał policyjnej inwigilacji. — Obywatela gdańscy, którzy zwracali się z jakakolwiek sprawą do Komisarza Lestera, byli przesładowani przez władze gdańskie.

GENEWA, 30. 9. Dzisiejsza decyzja Rady Ligi Narodów powołania Wysokiego Komisarza w Gdańsku p. Lestera na wyższe stanowisko w sekretariacie Ligi, przyjęta została w szerokich kołach politycznych Genewy z dużym zadowoleniem. Nie mniejsze zadowolenie wywołuje możliwość współpracy polsko-angielsko-francuskiej w sprawach gdańskich,

dającej gwarancję, że sprawy te nie staną się źródłem konfliktów ani przedmiotem rozgrywek między mocarstwami.

Nie można jednak twierdzić, że wszystkie delegacje podzielały zadowolenie z takiego obrotu rzeczy. Są w Genewie czynniki, które radeby wygrać sprawy gdańskie dla własnych celów i uczynić z nich element niepokojów i konfliktów. Czynnikiem tym nie na rękę jest osiągnięcie odprężenia i próbują one rozdmuchiwać sprawy gdańskie.

Działalność w tym kierunku rozwinął w szczególności komisarz Litwinow, który poruszył sprawy gdańskie w swym przemówieniu na Zgromadzeniu, stawiając je na równi z konfliktem włosko-abisyńskim i remilitaryzacją Nadrenii i który prowadzi dalej akcje zakulisową w tym duchu. Inspiracje komisarza Litwinowa nie trudno jest odnaleźć w głosach bliskich mu dzienników francuskich, zapowiadających zwięźlenie uprawnień Ligi Narodów w Gdańsku, lub zmianę sta-

tutu Wolnego Miasta, o czym w rzeczywistości nie ma mowy.

Wśród różnych pogłosek, kursujących w związku ze zmianą na stanowisku Wysokiego Komisarza w Gdańsku, są i takie, które mówią, że na jego miejsce ma być mianowany Polak. W kuluarach lansowana była dziś plotka, że Wysokim Komisarzem Ligi Narodów miałby być Komisarz Generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku. Niektóre pisma zagraniczne traktują te pogłoski całkiem poważnie. W rzeczywistości sprawa następcy p. Lestera w ogóle poruszana nie była.

Zmiana ta nie nastąpi odrazu, gdyż Wysoki Komisarz, jak powszechnie się przewiduje, nie będzie mianowany w ciągu obecnej sesji Rady. Do pośpiechu nie ma żadnego powodu i p. Lester dalej sprawować będzie swój urząd w Gdańsku. W tych warunkach oczywiście wszystkie pogłoski na temat osoby czy narodowości następcy komisarza Lestera, są zupełnie domowe.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony. 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 11—12.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon: 691-66, Księgowość i Kasa 220-30. Dział Ogłoszeń i Kantor (prenumerata) — Aleje Jerozolimskie 3a. I piętro, tel. 7-27-33. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.

PRZEDSIĄWZIĘCIA: Piotrków Trybunalski, Słowackiego 8, tel. 59, Włocławek, Cyganka 24, tel. 136. PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i na prowincji zł. 2-30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3-30 miesięcznie.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpary (na wszystkich stronach po 6 szpar): na 1-iej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekiarskie — 30 gr. Nekrologia po 2 gr. Ilość po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, a luty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Aleje Jerozolimskie 3 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.